Nr. 46. — Rok I. ILUSTROWANY Kraków, poniedz. 24 marca 1919

DZIENNIK POLSKI

ORGAN DEMOKRATYCZNY I NARODOWY, POŚWIĘCONY SPRAWIE WOLNEJ ZJEDNOCZONEJ RZPLTEJ. — WYCHODZI CODZIENNIE O GODZ. 6-tej RANO

CENA NRU W CAŁEJ POLSCE 40 hal. PRENUMERATA 10 K., A Z PRZESYŁKĄ LUB ODNOSZENIEM 12. K. MIESIĘCZNIE.

REDAKCYA: UL. KARMELICKA L. 16. TELEFON NR. 3364. — ADMINISTRACYA: UL. SZPITALNA 36. TEL. 1385.

Naczelnik.

Kraków, 23 marca.

Po raz pierwszy w wolnej Polsce święcimy rocznicę kościuszkowską. Po raz pierwszy wolny naród składa hołd pamięci swego umiłowanego Naczelnika i Wodza, i czerpie w wspomnieniach Jego czynów i duchowej treści Jego działalności otuchę i wiarę.

Bywali w Polsce sławniejsi ludzie, bywali i szczęśliwsi. Kościuszko nie był szczęśliwym; ojczyzny nie przywrócił, z ran leczył się w więzieniu, musiał się tułać i umarł na wygnaniu. Ale był to człowiek, obywatel, „szlachcic od szlachetności", żołnierz, dowódzca i władzca nad krajem, o sercu tak prawem, o duszy tak wspaniałej, o poświęceniu tak zupełnem, o odwadze tak przykładnej, o szczerości tak uroczej, o prostocie tak szczerej, o cnocie tak niepokalanej; że jego, który żył tak niedawno, — który należy do najbliższych dziejów, do bieżącej niemal polityki narodu, — opromieniła przecież odrazu niemal taka sama legienda jak owych bajecznych bohaterów ze zarania dziejowego — tylko, że legienda żywa, na historycznej prawdzie oparta. A charakter i cnotę dopełniał u Kościuszki umysł podniosły, talenta wrodzone i głębokiem wykształceniem rozwinięte. Człowiek ten przedstawia w dziejach naszych przymierze przeszłości z przyszłością. Wyszedł on ze świata starej, wyłącznie szlacheckiej Polski, a wzbudził Polskę nową, nie obcą przecież, ale z tamtej się wyłaniającą, skoro on, szlachcic, mając przy sobie i pod swojemi rozkazami książąt i panów, dowodził także chłopom i mieszczanom. Był on tym, który pierwszy wcielił zamiary przeświecające z ustawy 3. maja, ów dogmat polityczny narodu, który miał kiedyś określić wieszcz i psalmista narodowy wołając: „jeden tylko, jeden cud, z szlachtą polską, polski lud". W postaci i w działaniu Kościuszki przejawiają się przeto ideały, przejawia się cała przyszłość odradzającego się narodu.

Dlatego to jemu tylko ziemny wystawiono pomnik, a zwłoki jego umieszczono w narodowej świątyni; dlatego to zwłoki jego przyodziane w sukmanę chłopską, złożono między marmury i bronzy, tam gdzie spoczywają obok niego królowie, królowe, jeden książe-hetman i jeden wieszcz-hetman — w sklepionych podziemiach Wawelu. Dlatego on jeden ma prawo do nazwy Naczelnika Narodu, i postać Jego promienieje z dziejów umiłowana i czczona po wieki, przez wszystkich bez zastrzeżeń.

Fałszywe wiadomości paryskie.

Biuro prasowe w Krakowie komunikuje:

Lozanna. 21 marca (telegram polskiej ajencyi telegraficznej w Lozannie). Otrzymaliśmy następującą depeszę z Paryża z daty 20 marca:

Wiadomość ogłoszona w „Temps" a *dotycząca Śląska Cieszyńskiego, jest nieścisła.*

Dziennik paryski „Le Temps" donosi mianowicie, że Śląsk Cieszyński będzie należał do Czech.

* * *

Niewątpliwie z tego samego źródła, które okazało się mętnem, zaczerpnęły także „Narodni Listy" swoje informacye, które napełniły Czechów takim — przedwczesnym — tryumfem.

Zbolszewizowanie Węgier

Oderwanie Siedmiogrodu od Węgier. Prezydent Karolyi zakłada protest, apeluje do proletaryatu świata i oddaje władzę proletaryatowi. Socyaliści i komuniści połączyli się.

Najściślejszy związek z rządem sowietów.

Budapeszt. (PAT). Węgierskie Biuro koresp. donosi: Szef bawiącej w Budapeszcie międzysojuszniczej misyi wojskowej podpuł. Vix przybył wczoraj na czele członków misyi do prezydenta tymczasowego republiki węgierskiej Karolyi'ego i wręczył mu notę zawiadamiającą rząd węgierski o wyznaczeniu nowej linii demarkacyjnej. Linia ta uważana ma być nie jako linia demarkacyjna podyktowana zawieszeniem broni, lecz jako **granica polityczna.** Nota podpisana jest przez komendanta stojącej na Węgrzech armii de Lobita i datowaną z Belgradu z dnia 19 marca. Nota oświadcza, że konferencya pokojowa postanowiła utworzyć strefę neutralną między Węgrami a Rumunią, w której to strefie główne punkta będą obsadzone przez wojska ententy.

Granice tej strefy neutralnej są następujące: **Od wschodu:** Gościniec z Arad do Nagy Szalonta, linia kolejowa z Nagy Szalonta do Wielkiego Waraždynu. Nagy Karolyi Szatmar Nemety. **Granica północna:** Rzeki Samos i Cisa aż do punktu położonego w oddaleniu 5 kilometrów na północny-zachód od Vasaros Namezny. **Granica zachodnia:** Miejsce położone w oddaleniu 5 klm. od Cisy na północny zachód od Deva Vama, na zachód od Gioma Oros-Haza, Hotmoeze Vasarhely i w oddaleniu 5 km. na zachód od Szegedynu. **Granica południowa:** Rzeka Maros, miasta Arad i Szegedyn, które to miasta po wycofaniu z nich wszystkich wojsk węgierskich i rumuńskich będą obsadzone przez wojska ententy.

Nota postanawia dalej, że wycofanie wojsk węgierskich ma się rozpocząć dnia 25 marca. **Wycofanie wojska ma nastąpić w przeciągu 10 dni.** Dalsze postanowienia noty dotyczą materyału kolejowego wojskowego i gospodarczego.

Dymisya rządu węgierskiego.

Budapeszt, (PAT). Węg. biuro koresp. donosi: Otrzymawszy notę ententy prezydent Karolyi zwołał popołudniu dn. 20 bm. posiedzenie rady minstr. Rada ministrów uchwaliła dymisyę gabinetu. Prezydent przyjął dymisyę. Ponieważ nota domagała się udzielenia odpowiedzi najpóźniej do dnia 21 marca o godz. 5-ej popołudniu udał się o tym czasie radca legacyjny Podmaniеky do podpułkownika Vixa i wręczył mu następującą odpowiedź prezydenta Karoly'ego. Mam zaszczyt zawiadomić, **że rząd węgierski nie może przyjąć wręczonej noty z uchwałą konferencyi pokojowej do wiadomości i współdziałać w jej wykonaniu.**

Ponieważ rząd węgierski nie jest w możności objąć odpowiedzialności za przeprowadzenie tej uchwały, ponieważ rząd ten nie został zaproszony na konferencyę pokojową i nie mógł współdziałać w uchwale, widzi się zniewolonym podać się do dymisyi. Podając panu panie pułkowniku to do wiadomości, prosząc o postaranie się, aby konferencya pokojowa w najkrótszym czasie dowiedziała się o tej uchwale rządu węgierskiego.

Odezwa Karolyi'ego do narodu węgierskiego.

Budapeszt. (PAT). Węgierskie Biuro koresp. donosi: Tymczasowy prezydent rzeczypospolitej węgierskiej Karolyi wydał następującą proklamacyę do narodu węgierskiego:

Rząd abdykował, Ci, którzy dotąd z woli ludu węgierskiego i z poparcia proletaryatu węgierskiego rządzili przekonali się, że nieubłagana siła stosunków wymaga nowego kierunku. Produkcya może być zapewnioną tylko wówczas, jeżeli **proletaryat obejmie władzę.** Obok anarchii, która zagraża produkcyi także wewnętrzne położenie jest krytyczne. Konferencya pokojowa w Paryżu potajemnie zadecydowała, że cały obszar węgierski ma być obsadzony wojskiem. Komisya ententy orzekła, że **linia demarkacyjna ma być odtąd uważaną za granicę polityczną.** Dalsze obsadzenie kraju ma widocznie na celu uczynienie Węgier terenem do przemarszu wojsk i terenem operacyjnym przeciw armii sowieckiej walczącej na granicach Rumunii. **Kraj nam zrabowany miałby się stać zapłatą dla tych wojsk rumuńskich i czeskich, któreby pobiły armię rosyjskich sowietów.** Jako prowizoryczny prezydent rzeczypospolitej węgierskiej w obliczu konferencyi pokojowej w Paryżu **apeluję do proletaryatu świata o sprawiedliwość i poparcie. Abdykuję i oddaję władzę w ręce proletaryatu narodu Węgier.** Karolyi.

Dyktatura proletaryatu na Węgrzech.

Budapeszt. (PAT). Węgierskie Biuro korespon. donosi: **Kierownictwo węgierskiej partyi socyalistycznej i węgierskiej partyi komunistycznej** uchwaliły na wspólnem posiedzeniu zjednoczyć oba te stronnictwa. Nowe stronnictwo będzie na razie zwać się węgierskiem stronnictwem socyalistycznem. Stronnictwo to obejmuje bezpośrednio imieniem **proletaryatu węgierskiego całą władzę w swe ręce. Dyktaturę proletaryatu wykonywać będą rady robotników, włościan i żołnierzy.** Celem zabezpieczenia panowania proletaryatu, a także celem zabezpieczenia przeciw imperyalizmowi koalicyi zawarty ma być **najściślejszy związek broni i związek duchowy z rządem rosyjskich sowietów.** Uchwała ta przedłożona radzie ministrów została jednomyślnie przyjęta.

SĄDY DORAŹNE W BUDAPESZCIE.

Budapeszt, (PAT). Węgierskie biuro koresp. donosi: **Rada robotników objęła władzę rządową.** Utworzył się tymczasowy rząd rewolucyjny, którego członkowie noszą tytuły komisarzy ludu.

Rząd proklamował w całym kraju i Budapeszcie **sądy doraźne.**

Armia bolszewików w Brodach?

Wiedeń, 22 marca. (PAT). „Wiener All-

gemeine Zeitung" donosi, że w Budapeszcie ogromne wzburzenie wywołała wiadomość, jaką otrzymały tamtejsze koła polityczne, że armia bolszewików maszeruje na Węgry. — Bolszewicy, według tych wiadomości, zdobyli już Brody.

Manifest rewolucyi węgierskiej

Węgrzy zrywają z Zachodem i oczekują od Wschodu tego, czego im odmówił Zachód.

Budapeszt, 23 marca. (PAT). Węgierskie Biuro kores. donosi: Węgierska partya socyalistyczna i rewolucyjna rada rządowa ogłaszają w Nepszawie odezwę pod napisem **„Do wszystkich"**. Odezwa ta zawiadamia proletaryat węgierski, że **z dniem dzisiejszym cała władza przechodzi w ręce rewolucyjnej Rady Rządowej.** Jest to jedyne wyjście aby ustrzedz kraj przed katastrofą i aby stworzyć socyalizm i komunizm. Podstawowym warunkiem dyktatury proletaryatu jest jedność wśród niego. — Dlatego przyszło do **fuzyi socyalnych demokratów z komunistami.** Obowiązkiem rewolucyjnej Rady rządowej jest zainicyować działanie Rad robotników włościan i żołnierzy. **Dyktatura tych rad obejmuje ustawodawstwo, egzekutywę i władzę sądową**

WĘGRY UKONSTYTUUJĄ SIĘ JAKO REPUBLIKA RAD.

Rewolucyjna Rada rządowa rozpocznie natychmiast cały szereg wielkich prac, aby przygotować i urzeczywistnić socyalizacyę i komunizm postanawia **uspołecznienie wielkiej własności górnictwa, wielkich przedsiębiorstw, banków i przedsiębiorstw komunikacyjnych. Reforma agrarna** nie będzie przeprowadzoną w drodze podziału ziemi, gdyż to stwarza tylko kadłubową własność gruntową, lecz **dokonaną będzie w drodze społecznych stowarzyszeń produkcyjnych.** Odezwa zapowiada bezwzględne tępienie tych, którzy podbijają ceny i uprawiają lichwę żywnościową, odzieżową itp. Odezwa domaga się żelaznej karności u wszystkich. Zapowiada **karę śmierci** na bandytów i kontrrewolucyonistów. **Przystąpi się do zorganizowania potężnej armii proletaryatu,** która bronić będzie dyktatury robotników i włościan, przeciw kapitalistom węgierskim, węgierskiej wielkiej własności, przeciw bojarom rumuńskim i czeskiej burżuazyi. **Rada obwieszcza**

PEŁNĄ DUCHOWĄ SOLIDARNOŚĆ Z RZĄDEM SOWIETÓW ROSYJSKICH

i ofiarowuje proletaryatowi rosyjskiemu związek broni. Przesyła pozdrowienia robotnikom angielskim, francuskim, włoskim, amerykańskim, wzywa ich aby ani na chwilę nie ścierpieli kampanii rządów imperialistycznych przeciw węgierskiej republice rad. Wzywa robotników i rolników, Czech, Rumunii, Serbii i Chorwacyi do zbrojnego związku przeciw bojarom, wielkim właścicielom i dynastyom, wzywa robotników niemieckiej Austryi, w Niemczech, aby poszli za przykładem robotników węgierskich, którzy

NA ZAWSZE ZERWALI Z PARYŻEM I POŁĄCZYLI SIĘ Z MOSKWĄ,

by ukonstytuowali Rzeczpospolitą Rad i z bronią w ręku postawili czoło pochodowi imperializmu.

Budapeszt, 23 marca. (PAT). Na wczorajszem posiedzeniu Rady robotniczej Grabay oświadczył, że nowy kierunek, który należy zainicyować polega na tem, że

WĘGRY OD WSCHODU OCZEKUJĄ TEGO, CZEGO IM ZACHÓD ODMÓWIŁ,

i że siły zbrojne proletaryatu rosyjskiego zbliżają się do Węgier.

Budapeszt, 23 marca. (PAT). Nowy rząd wysłał lotników do wojsk sowietów rosyjskich, aby zawiadomić ich o objęciu władzy. Rząd proklamował w całym kraju najostrzejsze **stosowanie sądów doraźnych,** oraz wydał zakaz picia alkoholu.

PRZYCZYNA PRZEWROTU.

Wiedeń, 23 marca. (PAT). „N. acht Uhrblatt" donosi z Budapesztu: Niespodziewany zwrot proklamowania dyktatury proletaryatu dokonał się w wielkiej mierze pod wpływem pogłosek, że wojska sowietów dotarły już do Kocrezmocze i zwycięsko posuwają się ku Budapesztowi. Tę pogłoskę wykorzystała partya komunistyczna do przeprowadzenia przewrotu.

(Dalsze telegramy a stronicy 4-tej).

W przededniu nowej wojny światowej — z bolszewizmem.

Kraków, 23 marca.

(xy) Wiadomości, które dziś nadeszły z Węgier, wstrząsnęły potężnie całym światem cywilizowanym, pociągną za sobą nie dające się jeszcze ocenić, wprost

NIEOBLICZALNE SKUTKI

a nam Polakom, którzy sąsiadujemy z Węgrami muszą nasunąć **najpoważniejsze refleksye.**

Zbolszewizowanie Węgier i ich przymierze zaczepno odporne z bolszewizmem rosyjskim doda oczywiście nowej podniety **komunistom rosyjskim** i wzmocni potężnie stanowisko rządu sowieckiego. Nietylko jednak w Rosyi bolszewizm ukrzepi się: **na całym świecie, a przedewszystkiem w Niemczech, żywioły przewrotowe nabiorą dziś nowej energii do działania.**

Węgry rzuciły się w objęcia wrogiego koalicyi bolszewizmu rosyjskiego, aby zaprotestować przeciw podyktowanym z Paryża warunkom pokoju, mianowicie, aby nie dopuścić do **utraty Siedmiogrodu na rzecz Rumunii.** Za przykładem Węgier **pójdą** niebawem niechybnie **Niemcy,** skąd od dawna słyszymy groźne głosy że naród niemiecki nie przyjmie ciężkich i hańbiących warunków pokoju, lecz raczej zawrze przymierze z bolszewicką Rosyą i z nią razem uderzy na koalicyę. A powtarzamy, że Niemcy mogą dziś łatwo wystawić **milionową armię** i **organizują ją już** obecnie w drodze tajnej ochotniczej mobilizacyi. Ani **Gdańska, ani Górnego Śląska — Prusy dobrowolnie nie oddadzą.**

Koalicya, która lada dzień miała Niemcom, Austryi i Węgrom podyktować warunki pokoju, stanęła wobec faktu, iż Węgry wypowiedziały jej posłuszeństwo i

WYDAŁY JEJ WOJNĘ.

Koalicya będzie zmuszona wystąpić **z całą energią, aby zapewnić sobie posłuch** na Węgrzech i położyć tamę **zalewowi bolszewizmu, który zdobył sobie nowy wielki rezerwoar,** położony niemal w sercu Europy. Koalicyi nie pozostaje nic innego jak niezwłocznie **okupować całe Węgry i zgnieść ich opór zbrojny.** Czy wódz koalicyi w Belgradzie ma dość sił po temu? Nie wiadomo. Kilkanaście tysięcy ludzi na to zadanie nie wystarczy; potrzeba silnej armii, któraby okiełzała sprzymierzone węgiersko-rosyjskie gwardye czerwone. Rumunia i Serbia będą musiały w każdym razie dostarczyć dużych kontyngentów żołnierza.

Zarazem jednak koalicya będzie musiała także wobec coraz butniejszych Niemców zająć energiczne stanowisko i przekonać ich, że oporu tolerować nie będzie, lecz złamie go siłą. Skończyć się winny jaknajrychlej przydługie deliberacye nad warunkami pokoju, rokowania które Niemców tylko rozzuchwalają i dają im możność skupienia sił i obmyślenia oporu. Przedewszystkiem załatwiona być zaś musi sprawa polska, i zawarty

SOJUSZ POLITYCZNY I MILITARNY

z Rzecząpospolitą.

Bo Polska jest przedmurzem świata cywilizowanego w walce z **bolszewizmem i germanizmem,** który chwycił za zatruty oręż bolszewicki.

Sytuacya Polski jest niezmiernie **poważna.** Bolszewizm zagraża nam teraz już z wszystkich stron, bolszewizm wojujący, rozporządzający wojskiem czerwonem.

Musimy być gotowi do odporu. Musimy być **silni, zjednoczeni,** musimy mieć **armię potężną.** Potop bolszewicki musi rozbić się o mur naszych piersi, bo inaczej zginiemy.

P. Kramarz strzyże i goli.

(Oo pamiętnika Ukraińcom).

Ukraińcom się wydaje i tak się im wydawać powinno, że wśród narodów popierających ich żądania, pierwsze miejsce zajmują **bracia — Czesi.**

Pan Lipiński ambasador ukraiński na dworze Kramarza, musiał zapewniać o tem niejednokrotnie atamana Petlurę, i ministeryum, rezydujące w Winnicy czy Stanisławowie.

Co prawda, oficerowie **armii Denekina, formowali się i formują w Pradze wielko-rosyjską armię** przeciwko bolszewikom, i o ile należy przypuszczać, przeciwko wojskom Ukrainy.

Formują tę armię z **jeńców rosyjskich,** więzionych w obozach pozostawionych przez Austryaków w Czechach i chyba nikt z najbardziej optymistycznych Ukraińców nie uwierzy, że wojska te zawrą sojusz z zachodnią Ukrainą i zdobywać będą Lwów! Pan Kramarz robi **wobec Ukraińców** minę, jakoby ulodz musiał nakazowi koalicyi i zezwolił pod naciskiem sprzymierzeńców **na formowanie wielkorosyjskich wojsk.**

Pan Kramarz kocha tak Ukrainę, że ani chwili nie wahał by się w wyborze i całą Rosyę poświęciłby za skrawek granicy z państwem Petlury i Winniczenki.

O przyjaźni obecnego rządu czeskiego do Ukrainy tak są przekonani Ukraińcy, że budują na niej swą **przyszłość polityczną** i bliskie powodzenie w obec koalicyi. Każde pismo ukraińskie przepełnione jest **superlatiwami pochwał dla bratniego narodu czeskiego,** którzy, mówiąc nawiasem, drwi sobie w żywe oczy z łatwowiernych Ukraińców i używa ich jako **chwilowego sprzymierzeńca w walce z Polakami.**

Dowodem służę:

W Koszycach poczęło wychodzić pismo dla Słowaków p. t. „Slovensky Vychod".

Impreza wydawnicza wspomagana jest przez rząd republiki czesko-słowackiej.

W numerze z dnia 1 marca t. r. znajduje my dodatek do słowackiego pisma p. t. „Ruskoje Słowo", **drukowany czcionkami ruskimi po rosyjsku.** (tak po rosyjsku!), „Ruskoje Słowo" przeznaczone jest dla Lemków, którzy są Starorusinami i **Ukraińców nie uznają.**

Treść „Ruskego Słowa" stanowi paszkwil wymierzony przeciw Polakom, którzy są „nikczemnikami (dosłownie) katują, mordują ludność rusińską, napełniając nią kazamaty w Dąbiu" (dosłownie) i td. i t. d.

„Prędzej jednak zapełni się całe Dąbie nieszczęśliwymi ofiarami niż „Pykarpacki

Rosyanin" pójdzie w jarzmo „polskie" (dosłownie!)

„Przykarpacki Rosyanin może się uchronić od nikczemnego Polaka, **jeśli przyłączy się do Rzeczypospolitej czesko- słowackiej,** lub gdy conajmniej kupi pożyczkę czeską, którą można dostać...

Niech więc bracia Ukraińcy polegają dalej na przyjaźni czeskiej jak na tuzie, a z pewnością teren moskalofilskiej działalności rozszerzą Czesi nieco dalej jak na Łemkowszczyznę.

Miasto zawrzeć unię z Polską na zasadzie równi z równymi, wolni z wolnymi, lepiej ufać panu Kramarzowi, który formuje wielkoruską armię i szerzy wielkoruską agitacyę. **B.**

—o—

Austro-Niemcy łączą się z Rzeszą.

(Telegram „Ilustr. Dziennika Polskiego").

PRZEDSTAWICIELE AUSTRO-NIEMIEC W WEIMARZE.

Weimar, 22 marca. Komisya konstytucyjna Zgromadzenia narodowego podjęła wczoraj obrady nad wnioskiem Naumanna, aby do artykułu 1. dołączyć następujący ustęp:

Niemiecka Austrya przystępuje w całości jako państwo związkowe do Rzeszy niemieckiej. Możliwe zmiany oznaczą ustawy wykonawcze, wydane w porozumieniu z niemiecką Austryą, z uwzględnieniem zasad, ustalonych w ustępach 1 — 4. Złożona komisya uchwaliła jednogłośnie następującą deklaracyę:

„Komisya konstytucyjna Zgromadzenia narodowego ustawodawczego wita jako znaczny postęp na drodze do połączenia Austro-Niemiec z Rzeszą, że **w obradach bierze udział dwóch przedstawicieli rządu austro-niemieckiego.** Nie wątpimy, że rząd niemiecki jest pewny zgody całego narodu, gdy **przy układach uwzględni szczególne trudności gospodarcze Austro-Niemiec".**

Wniosek pójdzie pod obrady przy drugiem czytaniu artykułu 1.

SERDECZNE POWITANIE.

Oświadczenie powyższe motywował poseł Naumann w następujący sposób:

Ponieważ Austro-Niemcy wyrażają życzenie połączenia się z Rzeszą, odpowiedź niemiecka musi brzmieć: „Witamy was serdecznie". To jest treść oświadczenia. Dlatego oświadczenie wita przedewszystkiem:

1) współpracę przedstawicieli rządu austro-niemieckiego w Komisyi konstytucyjnej i wyraża

2) życzenie aby wnet także **austro-niemieccy przedstawiciele ludu** razem z nami obradowali.

3) Oświadczamy wspólnie i otwarcie, że chcemy **uwzględnić szczególne trudności gospodarcze Austro-Niemiec.** Uważamy się wszyscy za braci i spodziewamy się, że pośrednicy obu stron kierować się będą nie tylko rachunkiem ale i sercem dla przyszłości narodu.

Wobec pokus koalicyi jest naszym obowiązkiem oznajmić Austro-Niemcom wyraźniej, niż dotychczas jak ich przyjmiemy.

Zastępca Austro-Niemiec dr. Ludo Hartmann podziękował za serdeczne przyjęcie i oświadczenie komisyi, poczem **przyjęto oświadczenie jednogłośnie.**

WYWIADY Z Dr. HARTMANNEM I Drem RENNEREM.

W rozmowie z dziennikarzami oświadczył dr. Hartmann, że **nie będzie spokoju w Europie, póki Austro-Niemcy nie połączą się z Rzeszą i o tem wie koalicya bardzo dobrze.** Zresztą Ameryka w myśl swych zasad o samostanowieniu o sobie narodów jest za związkiem, taksamo Włochy z ważnych powodów polityki zagranicznej. Prasa angielska nadająca ton polityce nie odnosi się do związku wrogo, a Pichon, oświadczył niedawno, że w swej niechęci do naszego związku jest odosobniony.

Kanclerz wiedeński dr. Renner, zapytany przez korespondenta „Vossische Ztg" w sprawie rzekomej zmiany jego stanowiska w sprawie połączenia się Austryi z Niemcami odpowiedział, że niema ku temu powodów, gdyż sytuacya zewnętrzna się nie zmieniła i z 4 wielkich mocarstw koalicyjnych **dwa odnoszą się przychylnie do tej sprawy.** — Część liberalnej prasy wiedeńskiej popiera myśl neutralizacyi Austro-Niemiec, ale nie jest zupełnie wyrazem opinii większości narodu.

Nowe prezydyum m. Warszawy.

(Telefonem od koresp. „Ilustr. Dziennika Polskiego").

Warszawa. 22. marca. Wczoraj wieczór odbyła *nowa Rada miasta swe pierwsze posiedzenie.* Po wstępnej dyskusyi przystąpiono do głosowań. *Prezesem* Rady miejskiej wybrany został p. *Ignacy Baliński,* dotychczasowy prezes. *Prezydentem miasta* ponownie wybrano inż. *Piotra Drzewieckiego,* pierwszym *burmistrzem* inż. *Karola Jenikego,* drugim dra *Józefa Zawadzkiego* (ponownie) — wszyscy wybrani z list narodowych. Trzecim burmistrzem miał zostać któryś z opozycyi — ściślejsze głosowanie rozstrzygnąć miało między radnymi A. St. Torem (soc.) a Art. Śliwińskim (dem.). Obydwaj jednak podrażnieni wyborem dra Zawadzkiego (najsilniejszej indywidualności z prezydyum miasta), z wyboru zrezygnowali — wobec czego miejsce to nie zostało obsadzonem.

Na *ławników* wybrano: *z listy narodowej:* F. Pawłowskiego, Stefana Zalewskiego, dra Mencla, ks. Bączkiewicza i dra Stef. Dymarskiego — *z P. P. S.:* A. Barykę i St. Palińskiego — *dem.:* T. Toeplitza i *żydów:* M. Rundsteina i A. Weinblatta.

Z Sejmu.

W miejsce ks. biskupa H. Przeździeckiego z Podlasia wejdzie do Sejmu *J. Błyskosz,* jeden z najbardziej znanych działaczy unickich. Przed laty słynną była w Polsce całej *deputacya unitów, prowadzona do Rzymu przez niego, aby u Ojca św. prosić o opiekę.* W pierwszej Dumie był posłem z Podlasia. Nieraz siadywał w więzieniach rosyjskich i na wygnaniu zapoznał się też i z niemiecką kozą.

Komisya *wojskowa* rozpatrywała sprawę *misyi wojskowej mocarstw ententy przy armii polskiej.* Komisya zasadniczo uznała korzyści, wypływające z tej pomocy.

Komisya *aprowizacyjna* na wniosek posła *Tabaczyńskiego* zaprosiła na posiedzenie naczelnika aprowizacyi Galicyi, inż. Wład. *Kucharskiego,* aby się szczegółowo zapoznać ze stanem aprowizacyi Małopolski.

Komisya *oświatowa* przyjęła jako zasadę, że *wszyscy nauczyciele szkół powszechnych mają otrzymywać mieszkanie i opał na koszt państwa.*

Kraków za Insurekcyi.

(W 125 rocznicę Przysięgi Kościuszki).

—o—

(St. P.) W ostatnich latach XVIII. w. Kraków przedstawiał smutny widok. Fatalne wypadki poprzednich lat — najazdy szwedzkie i Rakoczego zniszczyły miasto: dwór królewski oddawna przeniósł się do Warszawy — z nim zginęła dawna świetność i bogactwo Krakowa.

Ruina Rzeczypospolitej oddziałała i na nasze miasto. W r. 1794 liczyło ono niecałe 6000 mieszkańców — wiele domów stało pustką — ulice i Rynek zarastały trawą...

* * *

Gdy po upadku Konstytucyi 3-go Maja wojska rosyjskie rozlały się po kraju, Kraków także doznał losu innych miast polskich: stała tutaj załoga rosyjska, by dopilnować redukcyi wojsk polskich, nakazanej przez Targowicę. O gotującem się powstaniu nic nie wiedziały szerokie warstwy — o organizacyi spisku wojskowego wiadomo było niewielu wtajemniczonym. Wielkie poruszenie wywołały tu mętne wieści o Madalińskim... zdziwienie ogarnęło wszystkich, gdy rosyjska załoga nagle opuściła miasto...

Dzień 24 marca przyniósł nowe niespodzianki! Żołnierze regimentu Czapskiego obsadzili wczesnym rankiem bramy miejskie, nie wypuszczając nikogo z Krakowa... Potem pachołki miejskie na rozkaz prezydenta Lichockiego ogłaszały ludowi, by się zgromadzał pod Ratuszem... Chodziły wieści, że przyjechał generał Kościuszko!

Przed Ratuszem — frontem ku pałacowi Potockich uszykowany stał batalion regimentu szefostwa Wodzickiego... od strony ulicy św. Anny pojawił się Kościuszko w orszaku wojskowych... z okien Ratusza i kamienic wyglądały głowy ciekawych...

Wojsko sprezentowało broń — a wśród uroczystego milczenia słychać było głos Naczelnika:

„Przysięgam... że powierzonej sobie władzy na niczyj prywatny ucisk nie użyję, lecz jedynie dla obrony całości granic, odzyskania samowładności Narodu i ugruntowania powszechnej wolności używać będę... Tak mi dopomóż Bóg i niewinna Syna Jego męko!"

A potem zaczęto odczytywać „Akt powstania Obywatelów mieszkańców województwa krakowskiego".

W ospałem mieście zawrzało: rzucono się gorączkowo do pracy — nie brakło tam nikogo z uczciwych. Był Kołłątaj, Wodzicki, Linowski i tylu innych... Komisya Porządkowa województwa krakowskiego organizuje powstanie — rozpisuje podatki — sypią się hojne dary, a wśród ofiarnych widzimy magnatów i mieszczan, chłopów i szlachtę! Zapał powszechny jednoczył wszystkich.

* * *

W tydzień potem Naczelnik wyciągnął w pole na czele wojska. Czekano niecierpliwie na wiadomości, a wieści nadchodziły, to o zbliżających się wojskach rosyjskich — to o starciu w Kozubowie — aż wreszcie po sprzecznych, a zatrważających pogłoskach ogarnęła Krakowian radość szalona... Zwyciężyliśmy pod Racławicami! W Maryackim kościele śpiewano *„Te Deum"*, dzwony grały weselem!

W dniu 7 kwietnia entuzyazm miasta doszedł do szczytu, gdy ujrzano, jak ciągnięto ul. Grodzką dwanaście zdobytych dział, prowadzono jeńców z pod Racławic, wieziono zdobycz wojenną...

Niestety był to ostatni dzień radosny, na długo... W dwa miesiące potem w bitwie pod Szczekocinami stracili nasi blisko 2000 w zabitych i rannych — padł gen. Grochowski... poległ dzielny Wodzicki... Prusacy ciągnęli pod Kraków i 15 czerwca zajęli miasto. A potem... Rabunek skarbca koronnego i Zamku... groźna pięść pruska zaciężyła na wszystkich. W październiku — Maciejowice: ranny Naczelnik w niewoli. W listopadzie — rzeź Pragi — kapitulacya resztek wojsk polskich pod Radoszycami — trzeci Rozbiór...

* * *

125 lat upłynęło od chwili Przysięgi Naczelnika i spełniło się to, co powiedział w proroczem natchnieniu:

„Ludy Europy, jeśli nie przeszkodziły upadkowi Polski, to pomogą, by na nowo powstała. Kto wskrzesi Polskę? Mądrość i zjednoczone usiłowania narodów zainteresowanych w jej istnieniu. Jaki motyw skłoni ich do tego? Interes utrzymania ich własnego bytu. W jakim to czasie nastąpi? W epoce pragnienia i realizacyi ogólnego pokoju".

—o—

Komisya *rolna* odbywa w dalszym ciągu dyskusyę nad statutem Banku rolnego.

Na posiedzeniu *komisyi odbudowy kraju* pos. Hausner postawił wniosek: komisya wyraża opinię, iż *lasy prywatne powinien objąć rząd we własny zarząd*. Głosy chłopskie podzieliły się. Socyaliści, N. Z. R. — a więc głosy robotników — oraz ludowcy oświadczyli się za wnioskiem — Zjednoczenie ludowe (Bliźniacy) i chłopi ze Związku ludowo-narodowego głosowali przeciw wnioskowi. *Wniosek upadł.*

Pod przewodnictwem posła *Bojki* odbyło się wczoraj *zebranie wszystkich posłów chłopów*. Celem zebrania było *ustalenie programu w sprawie rolnej:* różnica między lewicą ludowcową a resztą posłów okazała się zasadniczą: pierwsi dążą do socyalizacyi ziemi, drudzy *do utrzymania prywatnej własności*. Wobec tego wyłonił się znowu *projekt utworzenia większości w Sejmie, złożonej ze Związku ludowo-narodowego, piastowców i bliźniaków.*

—o—

cizna jadowitą, że wedle wszelkiego prawdopodobieństwa czeka je śmierć. W innem znowu zabudowaniu skutkiem wybuchu pocisku, padło od gazów trujących dziesięć królików. Jak dotąd posługiwanie się pociskami gazowymi nie pociągnęło za sobą ofiar ludzkich. Niewątpimy, że koalicya, która tak surowo osadziła niekulturalne metody pruskie, wyda i w tej sprawie swój sąd sprawiedliwy, który postawi wojsko ruskie na jednym poziomie z jego instruktorami i przywódcami.

Poświęcenie. W czasie eksplozyi w magazynie amunicyi do uratowania benzyny, między innymi przyczynił się w wielkiej mierze kapitan 5 pp. Zajączkowski, który zorganizował akcyę ratunkową z żołnierzy, przechodzących obok miejsca katastrofy, a nadto sam czynnie pomagał w usuwaniu beczek z benzyną, przyczem odniósł silne poparzenie. Kap. Zajączkowski jeszcze w bitwach Leg. pol. odniósł tak poważne rany, że jest właściwie inwalidą, a mimo to pełni służbę liniową w 5 pp.

Misye ententy opuszczają Budapeszt.

Wojsko francuskie się bolszewizuje?

Wiedeń, 23 marca. (PAT). Wiedeńskie Biuro koresp. z Budapesztu iskrowo: Węgierski rząd sowietów przesłał do Lenina depeszę iskrową następującej treści: Zgłaszamy nasz akces do 3 międzynarodowego kongresu. **Trzymamy władzę silnie i niewzruszenie w naszych rękach.** Władzę tę wzmocni jeszcze silniej pierwsze zebranie Rady robotników, chłopów i żołnierzy, które niebawem się zbierze. Dotąd udało się posiąść władzę państwową bez rozlewu krwi, jednak już teraz **zagraża nam imperyalizm ententy.** Rada rządowa oddaje wszystkie warsztaty i grunta w ręce proletaryatu. W niedzielę odbędzie się wielkie zgromadzenie. W stolicy i w okolicy panuje spokój. Pomniejsze zakłócenia spokoju uśmierza natychmiast uzbrojony proletaryat. **Misye ententy opuszczają Budapeszt. Wojska francuskie, zbolszewizowane zostały przez nas rozbrojone. W niektórych pułkach francuskich przyszło do buntów.**

PIERWSZE POSIEDZENIE REWOLUCYJ. RADY.

Wiedeń, 23 marca. (PAT). Wiedeńskie Biuro koresp. z Budapesztu iskrowo: Rewolucyjna rada rządząca odbyła wczoraj pierwszo posiedzenie na którem powzięto uchwały w następujących sprawach: zniesienie rang, tytułów, rozdział kościoła od państwa oznaczenie komisyi pięciu w celu przygotowania wyborów do rad robotniczych, chłopów i żołnierzy — zniesienie instytucyi dotychczasowych komisarzy ludowych, powołanie na ich miejsce dyrektorów na podstawie wyboru przez rady robotnicze, **ustanowienie trybunałów rewolucyjnych, socyalizacya domów i warsztatów,** tudzież przedmiotów sztuki, wartości muzealnej, znajdujących się w prywatnem posiadaniu.

Panorama Racławicka zniszczona.

Panorama Racławicka zniszczona! Dnia 13. marca zniszczoną została jedna z najdroższych pamiątek Lwowa: Panorama Racławicka. Granat ukraiński przebił ścianę w tem właśnie miejscu, w którem twórcy uwiecznili nieśmiertelną szarżę kawaleryi narodowej na piechotę rosyjską. Granat pękł wewnątrz, a kilkaset kul szrapnelowych rozprysło się po całym obrazie, zniszczony jest zwłaszcza fragment, przedstawiający Bartosza Głowackiego na armacie. Granat, dokonawszy zniszczenia, przebił przeciwległą ścianę i wypadł na zewnątrz.

Walki o polskie kresy.

Poznań. 23 marca. (PAT). Według komunikatu gł. dow. z dnia 22. bm. walki w Poznańskiem trwają. O godz. 9-ej wieczorem zaatakował nieprzyjaciel Zduny. Załoga tamtejsza **wyrzuciła Niemców ze wsi po zaciętej walce granatami ręcznymi. Klęskowo było przez całą noc pod ogniem artyleryi i miotaczy min.** Wzdłuż Noteci strzelanina. Silny atak patroli niemieckich na Stępolnę odparto kulomiotami. Od strony Lubs (Rubin) i Frydendorfu (Spokojnej) kontratak naszych oddziałów wyparł nieprzyjaciela ze wsi do której udało mu się wtargnąć. **Niemcy znów atakowali Rzętnię,** lecz musieli się cofnąć w popłochu.

Poznań. 23 marca. (PAT). Wydz. prasowy nacz. Rady lud. donosi: Osoby przybyłe niedawno z powiatu Złotawskiego w Prusach Królewskich informują, że **Niemcy zaciągają przymusowo do szeregów pięć roczników bez względu na narodowość. Ludność tamtejsza niemiecka oddawna była zaopatrzona w broń.** Równocześnie Niemcy wywożą z folwarków i wsi specyalnie z obszarów byłych domów królewskich wszelki inwentarz i zboże.

Warszawa, 23 marca. (PAT). Komunikat sztabu gen. z dnia 22 bm.

Na froncie litewsko białoruskim i wołyńskim, sytuacya bez zmiany, i utarczki patrolne.

Sukcesy polskie w Galicyi wschodniej.

Warszawa, 23 marca. (PAT). Komunikat gen. sztabu z 22 bm.

Front galicyjski. Gen. Iwaszkiewicza. Grupa pułkownika Berbeckiego. Przednie oddziały zaatakowały nieprzyjaciela koło Niemirowa i Wierzbion zmuszając go do przyjęcia boju.

Gupa lwowska. Pod Lwowem zwykła działalność nieprzyjacieli i drobne potyczki piechoty. **Nasze uderzenie w kierunku północnym powiodło się. Po uporczywych walkach wyparto Ukraińców i obsadzono Jamelno, Porzecze Janowskie, Białą górę, Strasz, Wielkopole i Dobrostany.** Wzięto do niewoli 102 Ukraińców, zdobyto 3 kulomioty dużo amunicyi i granatów ręcznych. Energiczny pościg uniemożliwił nieprzyjacielowi zupełne zniszczenie zakładu wodociągowego. Oddziały generała Aleksandrowicza **zajęły Kopankę, Leśniowice i Laszki.**

Grupa Wielkopolska. Na odcinku Dobrzany, Ebenau, **ożywiona akcya naszej artyleryi.** Baterye nasze ostrzeliwały Uherce Niezabitowskie. Eskadra poznańska obrzuciła bombami Rudki. Oddziały pułkownika Minkiewicza **dokonały kilku udałych wypadków. Jeden** z batalionów wspomagany pociągim pancernym **wyparł Ukraińców. Posuwające się** nieprzyjacielskie patrole na wschód od Nowego miasta i Chyrowa odrzucono.

W zastępstwie szefa sztabu generał.

Haller pułk.

Moskale, Austrya a Żydzi.

W „Gazecie porannej“ lwowskiej znajdujemy przedruk memoryału b. komendanta Lwowa z czasów austryackich gen. v. Rimla, dla swoich władz wojskowych.

Z tego bardzo ciekawego elaboratu wyciągamy na początek charakterystykę żydów. Relacya ta brzmi:

„Zachowanie się żydów podczas inwazyi rosyjskiej bywało rozmaicie opisywane, nie pomylę się jednak, jeśli ich określę jako „patryotów z musu“ a nie z przekonania. **Wkroczenie wojsk rosyjskich do Lwowa wywołało wśród pozostałych w mieście żydów wielką trwogę i przerażenie.** Aby Rosyan przychylnie dla siebie usposobić, **zgotowali oni wspólnie z moskalofilami entuzyastyczne przyjęcie dla wkraczających wojsk, obrzucając kozaków i automobile rosyjskich oficerów kwiatami.** Niemniej wielu żydów skryło się pierwszego dnia w domu, a dopiero gdy się przekonali, że Rosyanie zachowują się względnie przyzwoicie, wylęgli na ulice, **zaofiarowywali Rosyanom swoje usługi** udzielali im wskazówek, służyli jako przewodnicy i pouczali, gdzie i co możnaby we Lwowie kupić, **słowem robili interesy,** wkrótce też stali się nieodłącznymi asystentami wojsk rosyjskich, mając przytem, rzecz naturalna, tylko **własny interes na oku.**

Gdy pierwszy gubernator wojenny hr. Szeremetjew ustanowił kurs rubla na 3 kr. 33 hal. żydzi w odpowiedzi podwyższyli ceny towarów dwu i trzykrotnie, co prawda, nie w walucie austryackiej lecz rosyjskiej. **Skutkiem tego wybuchła w mieście nadzwyczajna drożyzna.** Następnie żydzi zaczęli wymieniać **szyldy swoich sklepów na rosyjskie** i po kilku dniach prawie wszystkie lokale żydowskie miały napisy rosyjskie, a we wszystkich oknach wystawowych można było oglądać portrety cara i rodziny carskiej.

Również bardzo **wielu żydów służyło w „ochranie“** a wielu uciekło z Rosyanami.

Zachowanie się żydów lwowskich podczas inwazyi rosyjskiej budziło wielkie wzburzenie wśród szerokich mas ludności i **stało się zaczątkiem nieznanego tu przedtem antysemityzmu.**

Żydzi byli też tymi, którzy prześcigali się w posłuchu dla nakazów **wywieszania flag rosyjskich.**

Z oblężonego Lwowa.

Kraków, 23 marca.

Otrzymaliśmy wczoraj po długiej przerwie niektóre pisma lwowskie. Wyjmujemy z nich kilka i dziś aktualnych cytatów.

† Teodozya hr. Dzieduszycka. Oto druga ofiara podróży po szpitalach i barakach, gdzie internują Ukraińcy naszych rodaków, Teodozya hr. Dzieduszycka wyruszyła wraz z śp. Maryą Dulębianką i p. Opieńską do obozów internowanych, a po powrocie zapadła również jak one na tyfus plamisty. Śmierć zabrała ją onegdaj. Zmarła brała żywy udział w pracach społecznych i narodowych, nie wahając się przed ofiarą samej siebie. Cześć jej pamięci!

„Wpered“ znawu zawieszony! Wczoraj władze wojskowe zawiesiły dziennik socyalistów ukraińskich „Wpered“. Lokal redakcyi i drukarnię Stauropigiańskiego Instytutu, w której drukowanym był „Wpered“ opieczętowano, a redaktora i współpracowników tego dziennika aresztowano.

Gazy trujące, zaczynają stosować Ukraińcy w swojej bezprzykładnie barbarzyńskiej walce z bezbronną ludnością lwowską. Chcieliby wydusić nas w naszem polskiem mieście, posługując się wzorami niedościgniomymi swoich arcymistrzów-Prusaków. Ale również też, jak Prusacy, nie mają szczęścia! Oto bowiem w pewnej stajni zostało otrutych sześć koni miejskich, a dwa dotąd jeszcze chore i tak otumanione trucizna jadowitą...

Wreszcie i to podnieść należy, że szyldy kupców żydowskich wykonywane były przeważnie w narodowych barwach rosyjskich i że żydzi byli dostawcami i pośrednikami dla armii rosyjskiej.

Żydzi wychodzili z założenia, że jakkolwiek byli uciskani przez Rosyan, mimo to pieniądzmi dało się wszystko u nich wyjednać i że opłaca się z nimi robić interesy".

Ten memoryał gen. Rimmla tak żydów, którzy, mając swoich wszędzie, o nim się dowiedzieli wzburzył, że już po miesięcu musiał z komendy miasta ustąpić.

Gdy poraz drugi w rok potem do Lwowa powrócił — nie mieli już żydzi powodu do skarg na niego.

Niemcy ciągle protestują przeciw lądowaniu armii Hallera w Gdańsku.

Berlin. 22 marca. Tel. wł. „B. Z. am Mittag" podaje, że można uważać za pewne, iż **usiłowania Polaków, aby wojska polskie przewieziono do Gdańska stąd do Polski, spotkają się ze strony Niemiec z orężnym sprzeciwem.**

Paryż. 23 marca. (PAT). Havas. Najwyższa rada wojenna zajmowała się w piątek sprawą **ustalenia zachodnich granic Polski i wysłania wojsk Hallera do Gdańska**, zaopatrzenia w żywność okolic dorzecza Bałtyku, oraz sprawą **zerwania rokowań w Poznaniu.**

Poznań. 23 marca. (PAT). Radio stacyi krakowskiej. Generał Noudant zakomunikował dnia 19 bm. komisyi rozejmowej w Spaa, **że ententa nie zgodziła się na niemiecką propozycyę**, aby wojska polskie zamiast w Gdańsku wylądowały **w Królewcu lub Libawie.**

Komisya międzysojusznicza w Warszawie otrzymała **instrukcyę aby poczynić przygotowania do wylądowania wojsk polskich w Gdańsku.** Gen. Hammerstein odpowiedział, że rząd niemiecki ciągle przedstawiał swój punkt widzenia, z artykułu 16 ugody rozejmowej z 11 listopada **nie upoważnia ententy do lądowania wojsk polskich w Gdańsku**, oprócz tego wylądowanie tych wojsk wywołałoby znaczny niepokój między ludnością co byłoby przeciwne duchowi ugody rozejmowej.

Nauen. 23 marca. (PAT). Radio st. krak. W „Ber. Tagbl." omawia naczelny redaktor Teodor Wolff ogłoszone niedawno przez „Deutsche Allg. Ztg". w dokładnym przekładzie niemieckim sprawozdanie referenta dla Polski w komisyi polskiej, w ministerstwie spraw zagranicznych w Paryżu Erhesta Denizę. Wolff zwraca szczególniej uwagę na ustęp, w którym omawiane są żądania Polski, co do wybrzeża morskiego i portu gdańskiego. Dziś oświadcza zupełnie otwarcie, że okolice te nie mają nigdzie większości Polski. Oświadcza jednak, że każde inne rozwiązanie aniżeli aneksya ze strony polskiej nie zabezpieczyłoby interesów Polski i jej bezpieczeństwa gospodarczego, z czem **Francya wobec silnego upadku francuskiego przemysłu we wschodnich zyskach liczyć się musi.** Wolff nazywa to umotywowanie zupełnie bezwstydnem. Artykuł kończy się: „W memoryale p. Deniza są zwłaszcza godne uwagi, zdania, które mówią o utrzymaniu porządku".

Gdyby armia gener. Hallera miała przez Gdańsk przejeżdżać miałoby to oznaczać, że „zwycięzcy" muszą tam rzeczywiście pozostać „dla utrzymania porządku" i że konieczne niepokoje będą zaaranżowane, są one bowiem częścią strategii podobnych ekspedycyi. — Można być pewnym, że wszystko zostanie uczynione, ażeby przeszkodzić marszowi gen. Hallera".

—o—

Potworne morderstwo pod Krakowem.

Kraków, 23 marca.

W piątek wieczorem na drodze do Bierzanowa koło stacyi kolejowej **znaleziono w przykopie zwłoki starej kobiety.** Ciało leżało w kałuży krwi, na głowie zaś widać było kilka ran zadanych siekierą. O kilka kroków od trupa leżała siekiera, powalana krwią. Po przeprowadzonem śledztwie, okazało się, że są to zwłoki 51-letniej Eleonory Liblichowej, żony handlarza zamieszkałego w Podgórzu przy ul. Wielickiej l. 532.

Liblichowa wyjechała we środę do Bierzanowa, celem zakupienia grochu i żyta. Podobno zabawiła ona w Bierzanowie do piątku i nad ranem, gdy szła na dworzec w Bierzanowie, **została napadnięta i zamordowana. Jak opowiadają członkowie rodziny Liblichowej, miała ona przy sobie większą kwotę pieniędzy i drogocenną biżuteryę. — Mordercy zrabowali wszystko. Widać z tego że morderstwo popełnione zostało w celach rabunkowych.**

Podobno aresztowano pod zarzutem morderstwa dokonanego na Liblichowej, niejaką **Lusinową i jej kuzyna w Bierzanowie.**

Lusinowa była w poniedziałek u Liblichów w Podgórzu i prosiła Liblichową, aby przybyła do niej we środę, gdyż ma do zbycia wielką ilość żyta i grochu. Śledztwo prowadzi żandarmerya w Bierzanowie. Wczoraj na miejsce potwornej zbrodni przybyła komisya sądowo-lekarska. Stwierdzono, że **spełnione zostało skrytobójcze morderstwo. — Sprawcy morderstwa musieli napaść na Liblichową z tyłu, zadając jej śmiertelną ranę, siekierą w czaszkę. — Głowa jest zupełnie zmiażdżona.**

W ostatniej chwili dowiadujemy się, że morderstwo dokonał mąż Lusinowej we własnem mieszkaniu, poczem wywiózł trupa Liblichowej na taczkach pod dworzec w Bierzanowie i porzucił przy drodze. Zrabował on, 17.000 kor. w gotówce i biżuteryę wartości kilku tysięcy koron. Lusinę aresztowano.

—o—

Niesprawiedliwy rozdział słoniny przez Czechów, przysłanej przez Radę nar. ciesz. górnikom polskim w Karwinie.

Rada Narodowa Ks. Cieszyńskiego komunikuje:

Strajk górników w Zagłębiu trwa dalej, z niesłabnącą siłą. Wśród górników panuje głód. Ażeby im dopomódz Rada Nar. zgodziła się przepuścić wagon słoniny do magazynów karwińskich, Czesi zaś zagwarantowali, że słonina ta będzie rozdana sprawiedliwie strejkującym górnikom.

Tymczasem jak zwykle obietnicy swej nie dotrzymali. Słoninę wydają w pierwszej linii robotnikom Czechom, zaś szykanują górników polskich, dla których właśnie przeznaczona była słonina.

Wobec tej nieuczciwości pomiędzy robotnikami polskimi rośnie rozgoryczenie. Wczoraj robotnicy we Frysztacie zatrzymali automobil, wiozący słonę do Karwiny.

—o—

Ugoda z Czechami co do przewozu mleka.

Pomiędzy Czechami a Polakami zawarty został układ co do przewozu mleka w jedną i drugą stronę przez linię demarkacyjną. Układ ten wchodzi w życie od poniedziałku. Na tem tle przyszło do zatargu, gdyż dzisiaj przyjechali do Cieszyna z M. Ostrawy czescy delegaci pp. Gross i Ryba domagając się natychmiast dostawy mleka, a gdy im odmówiono zwrócili się do komisyi aliantów. Tutaj wyjaśniła się bezzasadność ich żądania. Ustalono, że przewóz mleka rozpocznie się w poniedziałek i będzie się odbywał pod kontrolą komisyi aliantów.

Dziś dnia 24 marca 1919 r.

Asygnaty Polskiej Pożyczki Państwowej

nabywać można (po potrąceniu procentu)

100-markowe, koronowe, rublowe za	96.97
500 „ „ „	484.86
1.000 „ „ „	969.72
5.000 „ „ „	4848.61
10.000 „ „ „	9697.22

Co słychać w mieście?

Kraków, 23 marca.

Panama naftowa w Krakowie.

W toku dalszych dochodzeń w sprawie oszustw wywozowych *aresztowano Oskara Iladaka, b. porucznika wojsk austryackich, Karola Włodarczyka, inżyniera rafineryi i Stanisława Woźniaka, rytownika i szeregowca 5 p. p. legionów.* Osoby te oraz aresztowani już poprzednio Mieczysław Tarnawski, Irena Jurowiczowa i Zygmunt Cygnarowicz, adj. magistratu odstawieni zostali do sądu kraj. karnego, względnie wojskowego. *Ogółem do sądu kraj. karnego względnie wojskowego odstawiono w tej aferze 18 osób.*

Dochodzenia policyjne, podczas których przesłuchano dotychczas z górą 60 osób, wykazały w pierwszym rzędzie współwinnych, zajmujących się handlem i pośrednictwem w nabywaniu fałszywych certyfikatów wywozowych, z których dotychczas kilkanaście znajduje się w rękach policyi. *W ostatnich dniach udało się wreszcie wykryć i ustalić właściwych fałszerzy pieczęci urzędowych Wydziału górniczego, departamentu naftowego i urzędu przywozu i wywozu* oraz podpisów na certyfikatach, a mianowicie: że do szajki tych fałszerzy należeli aresztowani Tarnawski, Jurowiczowa, Rosenzweig, Woźniak, a nadto zbiegli z Krakowa zanim śledztwo rozpoczęto Filipp i Prażmowski.

Organa śledcze są w posiadaniu dowodów fałszerstw jak to: kalki z próbą pieczęci Wydziału górniczego oraz przez zeznania świadków ustalonych faktów, co do dokonanych podrabiań podpisów i nazwisk oraz zamówienia i posiadanie fabrykowanych pieczęci urzędowych.

Mimo tych wyników nie należy uważać *śledztwo za ukończone*, przeciwnie prowadzi się je dalej skrupulatnie w porozumieniu z prokuratoryą państwa i władzą sądową celem ostatecznego wyświetlenia całej sprawy, dotyczącej certyfikatów wywozowych.

—o—

Roboty publiczne w Krakowie.

Na konferencyi między ministeryalnej dn. 18 bm. przyznano na najpilniejsze roboty publiczne w obrębie Krakowa i wzdłuż Wisły do końca czerwca 1919 r.

a) **Roboty wodne:** na zasklepienie starej Rudawy 500.000 K., na kanalizacyę Wisły i budowę kanału spławnego 1800.000 K., na regulacyę Rudawy 120.000 K., na obwałowanie Wisły poniżej Krakowa 120.000 K., powyżej Krakowa 1, 460.000 K., na obwałowanie małej Wisły 100.00 K., na regulacyę Wisły dla kierownictwa krakowskiego 200 tys. K., dla kierownictwa w Tarnobrzegu 200.000 K., — Razem 4,500.00 K.

b) **Na budowie lądowe w Krakowie:** — Gmach dyrekcyi okr. skarbowego, dokończenie gimnazyum w Podgórzu, dokończenie budowy szkoły przemysłowej, przebudowę zakł. chem. Uniw. Jagiel., Akademię górniczą, klinikę położniczą 900.000 K.

c) Na odbudowę wsi w powiecie krakowskim 1,000.000 K.

d) Na roboty drogowe w powiecie krakowskim 3,000.000 K.

Ogółem 9,400.000 K.

—o—

POSIEDZENIE KOMITETU STRON. DEM.-NAR. odbędzie się we wtorek, dnia 25 bm. o godzinie 7 i pół wieczór w lokalu Stronnictwa przy placu Szczepańskim l. 7, I p. — Na posiedzeniu tem odbędzie się pożegnanie profesorów Grabowskiego i Korczyńskiego, wyjeżdżających do Poznania. Dlatego pożądana jest obecność jak najliczniejszych członków.

PRZYJAZD P. PADEREWSKIEJ DO KRAKOWA. W niedzielę 23 bm. o godz. 9 i pół rano przyjeżdża z Warszawy do naszego miasta na obchód Kościuszkowski p. Paderewska.

GRATULACYE M. KRAKOWA PREZ. M. WARSZAWY. Prezydent m. Krakowa wysłał wczoraj depeszę gratulacyjną do inż. Piotra Drzewieckiego z okazyi ponownego jego wyboru na prezydenta miasta Warszawy.

DYREKTOR OKRĘGOWEGO URZĘDU LEKARSKIEGO dr S. Mikołajski, wyjechał w sprawach urzędowych do Przemyśla i Lwowa na dni kilka i poruczył zastępowanie go przez ten czas inspektorowi sanitarnemu dr. W. Momidłowskiemu.

PRZYBYCIE GOŚCI NA UROCZYSTOŚCI KOŚCIUSZKOWSKIE. Posłowie walnego Sejmu polskiego przybędą do Krakowa w niedzielę, tj. dziś, 23 bm. około godziny 9-ej rano. Komitet uroczyście powita członków Sejmu i prosi właścicieli domów przy ulicach: Basztowej, Floryańskiej i Rynku, by zechcieli udekorować swe domy sztandarami o barwach narodowych. — W niedzielę przybędą delegaci wszystkich ziem polskich, których Kraków powinien uroczyście i tłumnie witać w swoich progach. — W poniedziałek, 24 bm. rano przybędą do Krakowa dwa nadzwyczajne pociągi między godz. 8 a 9 rano od Suchej i Tarnowa. O wyjeździe tych pociągów z poszczególnych stacyj, poda wskazówki odnośna stacya kolejowa. — W poniedziałek wieczorem odjadą w kierunku Suchej i Tarnowa dwa nadzwyczajne pociągi z powrotem. O godzinie odjazdu zawiadomi Komitet.

UDZIAŁ URZĘDNIKÓW PAŃSTW. W UROCZYSTOŚCIACH KOŚCIUSZKOWSKICH. Jak się dowiadujemy, polecono wszystkim urzędom przez wydanie odpowiednich zarządzeń umożliwić funkcyonaryuszom państwowym wzięcia udziału w uroczystościach wiecowych i jubileuszu Kościuszkowskim.

UDZIAŁ ZWIĄZKU MŁODZIEŻY rękodzielniczej i przemysłowej w uroczystościach Kościuszkowskich. Związek młodzieży ręk. i przem. (ul. Krupnicza 29) urządza w niedzielę dnia 23 bm. o godzinie 5 popołudniu „Wieczór Kościuszkowski", na który złożą się: Przemówienie prezesa, deklamacye, muzyka, a członkowie odegrają jednoaktówkę „Kościuszko w Petersburgu". — W poniedziałek dnia 24 bm. o godz. 8-ej rano zbiórka członków przy ulicy Krupniczej, skąd z muzyką i sztandarami pochód na Wawel. We Wtorek dnia 25 bm. o godz. 1-ej popołudniu zbiórka, jak wyżej, o godz. 2-ej z muzyką pochód na Kopiec Kościuszki, gdzie wśród przemówień oddany będzie hołd Naczelnikowi. Na uroczystości te zaprasza Zarząd związku młodzież rękodzielniczą m. Krakowa.

PORANEK KOŚCIUSZKOWSKI, literacko-artystyczny, urządzony przez Kasyno wojskowe, zapowiada się niezwykle zajmująco, zarówno ze względu na prelekcyę prof. dra J. Flacha, który po raz pierwszy odtworzy portret Naczelnika, jak go maluje poezya polska, jak i z uwagi na recytacyę dra B. Fellera, który zilustruje wykład najefektowniejszymi utworami współczesnych poetów. Poranek rozpocznie się o godz. 11-ej przedpoł. — Pozostałe bilety do nabycia przy wejściu na salę Kasyna.

SADZENIE DRZEWEK NA ALEI T. KOŚCIUSZKI POD KOPCEM. Związek przyjaciół drzewek zaprasza młodzież i starszych zgrupowanych w związku, o przybycie 24 bm. o godz. 3 pop. celem sadzenia drzewek w Alei Tad. Kościuszki.

WYDAWNICTWA KOMITETU KOŚCIUSZKOWSKIEGO W KRAKOWIE: 1) „Jak to było w Krakowie?" nap. Zofia Rogoszówna, cena 1 kor. — 2) „Testament Kościuszki", nap. Janina Grot, 50 gr. — 3) „Złote myśli Kościuszki", zebrała J. C., 50 gr. — 4) „Spuścizna Kościuszki", 20 gr. — 5) „Rota przysięgi Tad. Kościuszki" 20 gr. — 6) „Obraz Ukrzyżowanego", rysunek Tad. Kościuszki, 1 kor. — Do nabycia w Komitecie Kościuszkowskim, Kraków, ul. św. Anny 5.

GIEŁDA. W poniedziałek, jako w dzień obchodu Kościuszkowskiego i we wtorek, jako w uroczyste święto, Giełda zamknięta. — Następne zebranie odbędzie się we środę, dnia 26 bm.

„SŁAWA KOŚCIUSZCE". Otrzymujemy następujące pismo: „W nieobecności mego syna Ksawerego, wdzięczna Panu Profesorowi Józefowi Flachowi za pochlebne uznanie i wybór wiersza mego syna dla poranku literacko-artystycznego w Kasynie wojskowym na cześć Kościuszki, o czem donosi Nr 45 „Dziennika Polskiego" — nie mogę pominąć milczeniem, iż wiersz ten pisał na emigracyi! Mój syn, Ksawery Pusłowski, został aresztowany 23 września 1914 roku podczas walk legionistów z kozakami w majątku rodzinnym Czarkowy, w powiecie Pińczowskim. — Wywieziony do Dęblina przebył tam w kazamatach podziemnych 2 tygodnie — potem w Warszawie w więzieniu Arsenału 2 i pół miesiąca. — Skazany na Tobolsk etapem, otrzymał złagodzenie kary na internowanie w Moskwie na wolnej stopie. Tam po 4-ech latach gorliwej narodowej pracy został w czerwcu 1918 roku wrzucony przez bolszewików do Butyrskiej tiurmy i skazany. Uratowany cudem miłosierdzia Bożego, po dwóch miesiącach katorgi został uwolniony i powrócił tu do Krakowa. Wiersz „Sława Kościuszce" odznaczony był pierwszą nagrodą na konkursie w Moskwie podczas obchodu Kościuszkowskiego 2 października 1917 roku. — Marya z Moszyńskich Pusłowska.

SWÓJ DO SWEGO! Pod tem hasłem odbędzie się w niedzielę, dnia 23 marca o godz. 9 rano w składnicy towarowej Zwierzyńca i Półwsia przy ulicy Kościuszki l. 57 zebranie zarządów względnie delegatów tego rodzaju składnic już zorganizowanych, bądź też zorganizować się mających — na które interesowane osoby gorąco się zaprasza. Wszelkich informacyi w tych sprawach udziela najchętniej zarząd pierwszej składnicy towarowej Zwierzyńca i Półwsia względnie skarbnik, p. Olewiński A. przy ulicy Kościuszki 48.

KOMITET OPIEKI NAD OFIARAMI WOJEN KRESOWYCH urządza dnia 25 bm. w salach Kasyna wojskowego (Zyblikiewicza 1) **wieczór artystyczny.** Początek o godz. 8-ej wieczorem. Na program złożą się: 1) Tańce solowe p. H. Spawomirskiej. 2) Śpiew A. Rawicza. 3) Melodeklamacya p. J. Henkora. 4) Komedyjka Koziebrodzkiego: „Stryj przyjechał. 5) „Pierwiosnki", bluetka sceniczna Ujejskiego. — Po produkcyach scenicznych i w czasie pauzy przygrywać będzie muzyka wojskowa. Bufet obficie zaopatrzony. Karty wstępu w cenie 15 K, 10 K, 5 K i 3 K do nabycia od godziny 7-ej wieczór przy kasie. — Strój wizytowy. — Afisze rozlepiane nie będą.

NA POSIEDZENIU SEKCYI PRAWNICZEJ Rady miasta Krakowa uchwalono przedłożyć Radzie wnioski co do uzupełnienia komisyi dyscyplinarnej dla urzędników i służby miejskiej. Następnie przyjęto z pewną poprawką projekt komisyi teatralnej o instrukcyi dla tejże komisyi. Projekt wejdzie pod obrady na najbliższem posiedzeniu Rady m. Krakowa.

NOWE PIENIĄDZE. W ostatnich dniach wypuszczone zostały dwa nowe rodzaje marek stemplowych, wartości 4 marek i 7 koron. Rozmiar i rysunek są takie same, jak marki wartości jednej marki. Kontur jest barwy cielistej.

KONFISKATA TYTONIU. Wczoraj urządziły organa policyjne na Kazimierzu w Krakowie rewizyę u podejrzanych osób, które ukrywały wielkie ilości papierosów. Skonfiskowano tytoń i większą ilość „tabaczki". Tabaczkę sprzedawali wyrostki na ulicach Kazimierza po paskarskich cenach.

SKUTKI NIEOSTROŻNEGO OBCHODZENIA SIĘ Z BRONIĄ. Onegdaj podczas zebrania u Leopolda Piwowarskiego przy ulicy Lwowskiej l. 44, oglądało karabinek artyleryjski kilku uczestników zabawy. Jeden z nich skierował lufę karabinu w stronę gospodarza domu p. Piwowarskiego i nie wiedząc, że broń nabita, pociągnął za cyngiel. Rozległ się huk, kula ugodziła p. Piwowarskiego w brzuch, raniąc go śmiertelnie. Zawezwany lekarz miejski po opatrzeniu rany, polecił przewieźć ofiarę wypadku na oddział chirurgiczny do szpitala św. Łazarza.

UCIECZKA BANDYTÓW Z WIĘZIENIA W OLKUSZU. Policya w Olkuszu zawiadomiła krakowską policyę, że w nocy z 20 na 21 bm. zbiegło z więzienia w Olkuszu 28 bandytów. Rozbroili oni straż więzienną i zabrali 10 karabinów. — Już 21 rano napadła ta banda na drodze do Miechowa na Jana i Maryę Wilczyńskich i pod grozą użycia broni, zabrała gotówkę i biżuteryę. Dnia 21 bm. w okolicy Michałowic obrabowali ci sami bandyci 4 żydów, kupców, wracających z jarmarku z Krakowa. Zarządzono środki celem ujęcia bandytów.

NA TROPIE WŁAMYWACZY KASOWYCH. Jak już donosiliśmy, ubiegłego miesiąca rozbito i zrabowano kasę zaliczkową w Brzesku, zabierając 450.000 K. Onegdaj udało się policyi krakowskiej wpaść na ślady sprawców tej kradzieży. Aresztowanie ich będzie senzacyą.

NIEUDAŁE WŁAMANIE DO MASARNI. W sobotę nad ranem insp. Kościów zauważył kilku mężczyzn, dobijających się do masarni Kuna przy ul. Lwowskiej w Podgórzu. Poznawszy „znanych ptaszków" wpadł niespodzianie na nich i wszystkich aresztował, konfiskując przy tej sposobności narzędzia złodziejskie. Aresztowani nazywają się: Józef Gaspara, Józef Fraś i Franc. Żak. Poszukiwani są od dłuższego czasu przez policyę za liczne włamania, popełnione w ostatnich czasach w Krakowie.

KRADZIEŻ CUKRU. Onegdaj na dworcu kolejowym w Podgórzu zauważył patrolujący żołnierz policyjny manipulujących przy wagonie z cukrem trzech mężczyzn. Gdy zbliżył się do nich usiłowali uciec, lecz zagrożeni użyciem broni zatrzymali się. Są to: Jan Lach, Wojciech Majka i Franciszek Wach. W mieszkaniu jednego z nich skonfiskowano 426 kg. cukru. Towar pochodził z kradzieży. Aresztowanych odstawiono do sądu.

Dalsze wyroki na lichwiarzy.

I. Wyrokami Sądu krajowego karnego w Krakowie zasądzeni zostali: Ozyasz Scharer recte Reichbach, kupiec w Krakowie, za magazynowanie zapałek na 2 siące aresztu i grzywnę 10.000 koron; Rozalia Erteschikowa, kupcowa w Krakowie, za magazynowanie materyi na 8 tygodni ścisłego aresztu i **grzywnę 100.000 (stu tysięcy) koron; Markus** Wolf Chaneles w Krakowie za magazynowanie cykoryi na 3 tygodnie ścisłego aresztu, twarde łoże i grzywnę 4000 koron; Zygmunt Zieliński, kupiec w Nowym Sączu, Chaim Borgenicht false Nichthauser, kupiec w Krakowie, wszyscy za handel łańcuszkowy różnymi towarami, każdy po 6 tygodni ścisłego aresztu, twarde łoże, a nadto każdy na grzywnę po 20.000 koron.

II. Wyrokiem Sądu powiatowego w Białej zasądzony został Dawid Steuer, rzeźnik w Białej, za sprzedaż mięsa po nadmiernych cenach na 2 tygodnie ścisłego aresztu i 2000 koron grzywny.

III. Wyrokami Sądu obwodowego jako apelacyjnego w Jaśle zasądzeni zostali: Jakób Baran, rolnik ze Skurowy, za sprzedaż tytoniu po wygórowanych cenach na 1 miesiąc ścisłego aresztu i grzywnę; Wiktorya Warzechówna, zarobnica w Brzostku, za tytoń na 14 dni aresztu i grzywnę; Jakób Mener i Genendla Findling w Frysztaku, za lichwę na 14 dni aresztu; Józef Łukasiewicz, rolnik w Lubli, za ziemniaki na 14 dni aresztu.

IV. Wyrokami Sądu powiatowego w Oświęcimiu zasądzeni zostali: Józef Szczęśniak z Włosienicy za ziemniaki na 14 dni aresztu; Wincenty Tobiczyk w Piotrowicach za ziemniaki na 14 dni aresztu; Katarzyna z Żyłów Stachurowa w Dworach za sprzedaż jaj po wygórowanych cenach na 14 dni aresztu; Antonina Płonka z Łazów za jaja na 14 dni aresztu.

V. Wyrokiem Sądu obwodowego w Wadowicach skazaną została Eidla Rotenberg z Myślenic za magazynowanie odpadków skór na 14 dni aresztu i grzywnę.

VI. Wyrokiem Sądu powiatowego w Bieczu skazany został Chaim Engelhardt za predaż węgla po wygórowanych cenach na 10 dni aresztu i grzywnę.

WALKA Z LICHWĄ.

Szereg nowych wyroków na lichwiarzy, który dziś ogłaszamy, jest przez to charakterystyczny, że widać z niego, że lichwa mimo represyi szuka coraz to nowych dróg i pomysłów, by tylko zbrodniczym i zwyrodniałym indywiduum dostarczyć nieprawego zysku.

Umieszczony między nimi jednak wyrok orzekający w jednym wypadku grzywnę 100.000 koron niech będzie dla zbrodniarzy tych przestrogą, że sądownictwo nasze mimo wszystkie napaści na nie za ofiarne i bezwzględne kary okazują się niewystarczającemi korzystać w całej pełni z ustawy, która wyznacza karę do 5-ciu lat więzienia, grzywny do 500.000 koron, a nadto utratę uprawnień przemysłowych i konfiskatę towarów.

Manifestacye w sprawie Śląska Cieszyńskiego, Spiszu, Orawy i Trenczyńskiego.

Kraków, 23 marca.

UROCZYSTE POSIEDZENIE RADY MIASTA KRAKOWA.

Manifestacye w sprawie przyznania Polsce Śląska Cieszyńskiego, Spiszu, Orawy i Trenczyńskiego, rozpoczęły się w Krakowie wczoraj w południe uroczystem posiedzeniem Rady m. Krakowa. Rada miejska zebrała się w nader licznym komplecie. *Na posiedzeniu byli bawiący w Krakowie członkowie Rady Narodowej cieszyńskiej.* Przed udzieleniem głosu referentowi prosił prezydent o upoważnienie *wysłania pozdrowienia dla Lwowa i bohaterskich jego mieszkańców oraz złożenia hołdu dla oddziałów armii, walczącej we wschodniej części naszej dzielnicy.*

Następnie r. m. Konopiński po dłuższem historycznem uzasadnieniu naszych praw do Śląska Cieszyńskiego, Spiszu i Orawy, przedłożył imieniem prezydyum rezolucyę, domagającą się powrotu tych ziem do związku z państwem polskiem. Rada miejska rezolucyę uchwaliła. Wysłana ona będzie do Komitetu narodowego w Paryżu, do przewodniczącego konferencyi pokojowej Clemenceau, do ambasadora Noulensa w Warszawie oraz do prez. min. Paderewskiego.

WIEC NA RYNKU KRAKOWSKIM.

O godz. 5 popołudniu na Rynku głównym od strony ulicy Szewskiej odbył się tłumny wiec, na który przybyły nieprzeliczone rzesze publiczności ze wszystkich sfer naszego miasta.

Po zagajeniu wiecu przez red. Kryślaka, przemówił prof. Piątkowski, prez. Rady Nar. cieszyńskiej, podnosząc jedność wszystkich stanów na Śląsku, szczególnie w chwili przełomowej dla Polski. Następnie w sprawie Spiszu i Orawy mówił prof. Kantor, orędownik tych obszarów, które jęczą pod okupacyą czeską. Mowca żądał sprawiedliwości od koalicyi i przyłączenia Spiszu, Orawy i Trenczyńskiego do Polski.

Ks. pos. Oraczewski po złożeniu hołdu Krakowowi od Kongresówki, oświadczył, że Kongresówka razem z nami podnosi głos za przyłączeniem tych obszarów do Polski. Przemawiali jeszcze prof. Czakanowski, rodowity Spiszak, inż. Sykałowa, dr Eliasz Radzikowski, dr. Kłuszyńska, która przedstawiła opłakane stosunki wśród górników i silne stanowisko patryotycznych Polaków na Śląsku.

Po tych przemówieniach uchwalono następującą *rezolucyę:*

Polacy wszystkich warstw i odcieni politycznych, zgromadzeni na wielkim wiecu w Krakowie, oświadczają co następuje:

Śląsk Cieszyński z okręgiem Czaczy jest prastarą ziemią polską jeszcze z czasów Piastowskich i do dziś posiada ogromną większość ludności rdzennie polskiej, w szczególności obok Cieszyna jest zagłębie węglowe Karwińskie, zamieszkałe w wielkiej większości przez ludność polską.

Spisz i Orawa są w żądanych przez nas przyległych do Polski częściach, taksamo zamieszkałe przez ludność rdzennie polską, do dziś mówiącą czystym językiem polskim. Ziemie te bezprawnie zabrane zostały Polsce przez Węgry i Austryę.

Gdy zwycięskie a sprzymierzone z nami państwa koalicyi przy regulowaniu granic z Niemcami w Poznańskiem odcięły nam ze względów etnograficznych zgiermanizowane przez Prusy części Poznańskiego, prosta sprawiedliwość wymaga, aby Śląsk Cieszyński okręg Czaczy, Spisz i Orawa jako ziemie zamieszkałe w ogromnej większości przez ludność polską, przyznane zostały Polsce przedewszystkiem ze względów etnograficznych.

Ludność Śląska Cieszyńskiego, okręgu Czaczy, Spisza i Orawy nie chce słyszeć o innych rządach nad sobą, jak tylko o polskich i całą duszą żąda przyłączenia jej do Polski.

Oświadcza też, że żadnego innego rozstrzygnięcia nie uzna i bronić się będzie do upadłego.

Cała Polska słuszne żądanie ludności tych ziem gorąco popiera i od tego żądania nie odstąpi.

Wobec tego prosi i żąda sprzymierzone z Polską Państwa Koalicyi, żeby w tym duchu powzięły wielkoduszną decyzyę, zapewniającą Polsce pokój i zadowolenie po wszystkie czasy.

—o—

W poniedziałek dnia 24 o godz. 7 wieczorem odbędzie się w Poznaniu wielki wiec w sprawie Śląska Cieszyńskiego, Spiszu i okręgu Czaczańskiego.

Program obchodu ku uczczeniu rocznicy 125 l. Przysięgi Tadeusza Kościuszki.

Niedziela 23 marca:

ŚWIĘTO DLA MŁODZIEŻY.

1. Rano o 8 nabożeństwa szkolne.
2. Uroczyste poranki w każdej szkole.
3. O godz. 11 pochód do kamienia Kościuszki.
4. Przemowa p. Pęckowskiego.
5. O godz. 3 Sadzenie drzewek (Aleja Kościuszki).
6. O godz. 5 Odczyt specyalny dla młodzieży w Kasynie wojskowym z przem. ks. prof. Oraczewskiego.

DLA OGÓŁU.

O godzinie 2 punkt zborny w Sukiennicach dla wszystkich z pośród przyjezdnych — dla wszystkich gości i przewodników z przemówieniem dra Kazimierza Lubeckiego, przed obrazem Matejki „Kościuszko pod Racławicami".

O godz. 3. Zwiedzanie miasta.

O godz. 4. odczyty dla szerokich warstw.

O godz. 7. Uroczysty wieczór w „Sokole".

Teatr miejski im. Jul. Słowackiego.

O godz. 3 „Kościuszko pod Racławicami" z przedmową.

O godz. 7. „Kościuszko pod Racławicami" z przedmową.

Teatr powszechny przy ul. Rajskiej:

O godz. 3 „Krakowiacy i górale".

O godz. 7 Uroczysty wieczór Kościuszkowski. Słowo wstępne — Deklamacya — Chór — Orkiestra — Duet i opowiadanie Irnika z Kościuszki pod Racławicami.

Poniedziałek 24 marca:

Rano o godz. 10 Msza św. na Wawelu z kazaniem.

Pochód ul. Straszewskiego — Podwalem, Szewską, na Rynek — i tam złożenie wieńców. Odczytanie przysięgi, poczem nastąpią mowy posłów **Witosa, Kucharczyka** z Podlasia, **Aleksandra Putry** ze Suwalszczyzny, prezesa Akademii **Prof. dra K. Morawskiego.**

O godz. 2. Zwiedzanie miasta jak dnia poprzedniego.

O godz. 3. Przedstawienie w Teatrze Powszechnym „Krakowiacy i górale" z przedmową.

O godz. 7. Przedstawienie w Teatrze im. Słowackiego „Kościuszko pod Racławicami".

—o—

O godz. 4. „Sokół" podgórski urządza uroczystość wokalno-muzykalną z zagajeniem dra K. Lubeckiego i odczytem prof. Mossoczego.

CEDUŁA KURSOWA GIEŁDY KRAKOWSKIEJ

dla 23. marca 1919.

	ofiarowano	żądano
Gal. poż. kraj. R. 1893	106.—	
„ „ fund. szkol. R. 1908	106.—	
4½% Poż. kraj. z r. 1918	118·—	
4½% „ „ „ 1914	114·50	115·—
Pożyczka m. Krakowa z r. 1909	101·85	103·—
4½% listy zastawne Gal. Banku dla handlu i przem.	110·—	
4½% listy zastawne Gal. Banku hip.	111.—	112.—
4% „ „ „ „ „ 60 lat		
4% Listy zast. Gal. Tow. kred. ziem. 56 lat	114.—	
4½% „ „ „ „ „		
4½% „ Banku kraj. 51½ lat	114.½	
4% „ „ „ 57½ lat	110·—	
4½% obligacye kom. Banku kr. III E. 42 lat	109.50	
4½% „ „ „ „ 51½ l.	109.50	
4% „ „ „ „ IV E. 45 lat	106.—	
4% „ „ „ „ 57½ l.	106·—	
4½% „ kolejowe Banku kr. 57½ l.	107·—	
Austr. Losy Cz. Krzyża n. w. 10 fl.	50.—	—.—
Węg. „ „ „ n. w. 5	30.—	—.—
Nowe losy austr. Cz. Krzyża	38.—	—.—
Losy tureckie	—.—	—.—
Akcye Banku Gal. dla handlu i przem.	—.—	—.—
Akcye Gal. Banku Hipot. n. w. 200 fl.	625.—	
Akcye Banku Przemysł.	—.—	—.—
Polskie Tow handlowe	290.—	
Tow. akc. Chodorów	—.—	330.—
Tow. akc. Zieleniewski	400.—	425
4½ listy zastawne Gal. Tow. kred. Z.		—.—
Marki polskie	195·—	201.—
Marki niemieckie po 100 M. i 1000 M.	200.—	205.—
Ruble carskie po 100 Ro	246·—	252·—
„ „ „ 500	244 —	249.—
„ „ drobne	240.—	246.—
Wypłata na Warszawę	290.—	
Liry włoskie	200.—	
Akcye Skoda	—.—	

KONKURS!

W celu obsadzenia dwóch posad kancelistów policyi w XI. klasie rangi z systemizowanymi poborami, w etacie dyrekcyi policyi w Krakowie, rozpisuje się konkurs, w terminie do wnoszenia podań do końca kwietnia 1919 roku.

O posady ubiegać się mogą:

1) Podoficerowie b. austryackiej armii i żandarmeryi, posiadający certyfikaty urzędnicze oraz podoficerowie wojska polskiego, posiadający warunki do otrzymania certyfikatu urzędniczego, według dawnych austryackich przepisów.

2) Na mocy uchwały Wydziału wykonawczego K. Rz. z dnia 4 lutego 1919 funkcyonaryusze władz administracyjnych, zatrudnieni conajmniej w charakterze oficyantów, którzy przynajmniej przez dwanaście lat pełnią zadowalająco obowiązki przy władzach polityczno-administracyjnych, lub policyjnych, a obecnie złożyli przyrzeczenie służbowe rządowi polskiemu i posiadają wymogi przewidziane w paragrafie 9 ustawy z dnia 17 marca 1855 Dz. pp. Nr 58.

Ubiegający się winni w oznaczonym terminie wnieść udokumentowane podania wprost do Wydziału administracyi Komisyi Rządzącej, względnie za pośrednictwem swej władzy służbowej.

Wydział administracyi Komisyi Rządzącej
w. z. Noel m. p.

— Czy Państwo prenumerujecie już »Satyra«?..
— Co? jeszcze nie? . W takim razie zaprenumerujcie go natychmiast, ponieważ jest to najlepszy najbogatszy w treść i ilustracyę tygodnik humorystyczno-satyryczny!

„SATYR“

Tygodnik humorystyczno-satyryczny
wychodzi w Krakowie
pod redakcyą
WACŁAWA GRABIANSKIEGO.

W „Satyrze“ drukowane są stale: „Ferdek-Socyalik“. Pan Walanty, Pierre Grzebała Pismacki, Listy Stańczyka do „Satyra“, Osle kłopoty, Panie i Panowie!, Abrum Sfinkełes, „Z teki mizantropa“, Icek i Jojne

Prenumerata wraz przesyłką pocztową wynosi:

kwartalnie . . . . . K 16 — 189
półrocznie . . . . . K 32
rocznie . . . . K 64

Cena pojedyńczego egzemplarza K 1·20.

Adres Redakcyi i Administracyi: Kraków, Czysta 19.

Ogłoszenia do „Satyra“ przyjmuje Biuro ogłoszeń „LOT“ Kraków, ul. Floryańska 25.

DLA APTEK, DROGUERYI i PERFUMERYI

dostarcza hurtownie wszelkie naczynia i przyrządy szklane, porcelanowe itp. Na całą Polskę wysyła oferty na żądanie. — Ceny najniższe.

A. RUTKOWSKI, szklarz fizykalny
zastępca hut szklanych krajowych — 103
Kraków, ulica Gołębia 20.

Przedsiębiorstwo techniczne dla materyałów budowlanych

Kaden i Ska

Kraków, ulica Potockiego 4,

dostarcza wszelkich materyałów budowlanych. 230

W dniu 14 marca b. r.

powstało nowe Stowarzyszenie

„SZATNIA“

Stow. zarejestrowane z ogr. poręką w Krakowie,

mające na celu wyrób fabryczny gotowych ubrań oraz kupno i sprzedaż ubrań i przyborów krawieckich. Udział wynosi 100 Kor. z jednorazową poręką. Przyjmowanie członków oraz wpłat na udziały uskutecznia na razie kancelarya adw. Dra H. Jurczyńskiego w Krakowie, ulica Szczepańska 11, między 10 a 12 przedpołudniem i 3. a 5. popoł. 244

oraz sklep **„SZATNIA“**
W KRAKOWIE, SŁAWKOWSKA L. 14.

Rachunek bieżący w Galicyjskim ziemskim Banku kredytowym, filia w Krakowie, plac Maryacki.

Urząd ruchu kol. półn. w Krakowie. 252

OGŁOSZENIE LICYTACYI!

Na mocy rozporządzenia Dyrekcyi polskich kolei państwowych w Krakowie do liczby 4252/VI odbędzie się w magazynach kolejowych tutejszego urzędu ruchu publiczna licytacya poniżej wymienionych przesyłek, a mianowicie:

5 wozów próżnych beczek	19.180 kg.
3 „ smarów	23.030 „
4 kotły oleju	45.000 „
1 wóz smoły	5.970 „
3 wozy kótłów i części maszyn . .	21.600 „
1 wóz klepek	8.260 „
2 wozy żużli	25.000 „
1 wóz rudy żelaznej	38.000 „
1 wóz młynków	4.000 „
1 cysterna ropy	10.530 „
1 wóz soli	5.180 „
1 „ maszyn rolniczych	4.620 „
1 „ kół żelaznych	10.000 „
1 „ surowego żelaza	10.280 „
1 „ słojów	9.380 „
12 wozów przesyłek zbiorowych . .	100.000 „

oraz 3497 sztuk różnych towarów o łącznej wadze 111.151 kg.

Licytacya ta rozpocznie się z dniem 26-go marca godzina 9 przed południem i trwać będzie codziennie od 9 do 12 przed południem i od 2 do 5 po poł. aż do zupełnej wysprzedaży towarów.

Kraków, dnia 21. marca 1919.

Kol. urząd ruchu Kraków.
Naczelnik oddziału komercyalnego.

ZAKŁAD POGRZEBOWY FR. NOWIŃSKIEGO Spadkobiercy

Kraków, ul. Mikołajska 12 (Filia Grzegórzki, naprzeciw Coll. med.).

Urządza pogrzeby od najwspanialszych do najskromniejszych. Na składzie trumny metalowe, dębowe i z miękkiego drzewa. — Wielki wybór wieńców, oraz przyborów pogrzebowych. 204

Wszelkiego rodzaju ogłoszenia

(inseraty) do wszystkich pism codziennych i peryodycznych

najkorzystniej

oblicza i najspieszniej zamieszcza 192

ST. PUCHALSKI
BIURO OGŁOSZEŃ i REKLAM **„LOT“** w Krakowie, Floryańska 25.

Poszukuję stałej dostawy Masła deserowego i kuchennego

Wysyła specyalnego posłańca. — **Skład soli, św. Tomasza 8,** (obok placu Szczepańskiego). (185)

Apteka w Krakowie

przyjmie na praktykę aspiranta lub aspirantkę. Zgłoszenia do Administracyi „Il. Dz. Polsk.“ pod **S. K.** 239

Bańki felczerskie

sprzedaje się **Kraków, ul. Gołębia l. 20.** — A. Rutkowski. 102

Do sprzedania

2 kandelabry z chińskiego srebra ul. Dietlowska 111, parter na lewo. 245

PRACOWNIA UBIORÓW wojskowych i cywilnych

Wincentego Zmudy

byłego legionisty

w Krakowie, ul. ś. Tomasza 2!

wykonuje dla wojska polskiego mundury, ściśle według przepisu. 119

MIÓD

pszczelny na wagę i w oryginalnych słoikach poleca firma **Bracia ROLNICCY** Kraków, Sienna 2. (256)

Który z panów jeńców rosyjskich powracających z okolic Orenburga wie coś kolwiek o **Maryanie Wojewodzie,** kadetasp. 16. p. obrony krajowej — raczy łaskawie donieść Józefie Wojewodowej — Kraków, Staszica 11, I. p.

OBIADY domowe

z 3 dań **5 koron.** W abonamencie opust, ul. Gołębia 16, I. p. 189

Sekretarza gminnego

poszukuje Zarząd miasteczka w Suchej, powiat Żywiec. Zgłoszenia pisemne lub osobiste przyjmuje Zarząd gm. w Suchej do 15. kwietnia 1919. 228

WYDAWCA: W ZASTĘPSTWIE SPÓŁKI WYDAWNICZEJ: STANISŁAW RYMAR. — REDAKTOR: LUDWIK SZCZEPAŃSKI.
DRUKARNIA I STEREOTYPIA EUGENIUSZA I DRA KAZIMIERZA KOZIAŃSKICH W KRAKOWIE. — ULICA KARMELICKA 16. — TELEFON 315.